

prof. dr hab. Ewa Biegas

Katowice, 4.05.2022

Dziedzina: Sztuki

Dyscyplina: Sztuki Muzyczne / Wokalistyka

Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach

RECENZJA

w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr Agnieszce Kurowskiej-Janeckiej w dyscyplinie artystycznej: sztuki muzyczne

Zleceniodawca opinii

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie za pośrednictwem Rady Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina, działając na podstawie art. 221 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U. z 2020r. poz. 85 z późn. zm.), pismem z dnia 15.02.2022r. poinformował mnie o wyznaczeniu mojej osoby do komisji habilitacyjnej na recenzenta osiągnięć Pani dr Agnieszki Kurowskiej-Janeckiej. Do zlecenia została dołączona pełna dokumentacja złożona przez Habilitantkę

Podstawowe dane o Habilitantce

Pani Agnieszka Kurowska-Janecka jest absolwentką Wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie śpiewu solowego doc. Magdaleny Bojanowskiej (dyplom z wyróżnieniem). Jako studentka dwukrotnie otrzymała stypendium Ministra Kultury i Sztuki za wybitne osiągnięcia artystyczne.

W 2007 roku otrzymała świadectwo ukończenia Podyplomowych Studiów Logopedii i Pragmatyki Komunikacji na Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, zdobywając tym samym zawód logopedy.

W roku 2017 otrzymała tytuł doktora sztuk muzycznych w Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina, prezentując pracę pod tytułem: *Klasyczny recytatyw accompagnato jako forma muzycznej wypowiedzi w operach W.A. Mozarta na podstawie własnych interpretacji.*

Habilitantka jest związana pracą jako artystka i pedagog z następującymi instytucjami:

- 01.03.1984 – 31.08.1985 Teatr Wielki w Warszawie (adeptka-solistka)
- 31.08.1985 – 31.12.2010 Warszawska Opera Kameralna (solistka)
- 01.10.2008 - 30.06.2009 Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina (asystent)

- 01.10.2009 - 30.06.2010 Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina (asystent)
- 01.10.2010 - 30.06.2011 Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina (asystent)
- 01.10.2011 - 30.06.2012 Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina (asystent)
- 01.10.2012 - 30.09.2016 Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina (asystent)
- 01.12.2016 - 30.09.2017 Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina (asystent)
- 01.02.2018 - 31.12.2018 Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina (adiunkt)
- 08.02.2019 - na czas nieokreślony (adiunkt)

Ocena autoreferatu

Pani dr Agnieszka Kurowska-Janecka to artystka posiadająca w swym repertuarze prawie wszystkie role mozartowskie należące do Jej emploi głosowego. O wyjątkowości talentu sopranistki świadczą otrzymane nagrody i odznaczenia m.in.: nagroda Kazimierza Czekotowskiego, Nagroda Ryszarda Peryta „For the Best of Mozart”, Złoty Krzyż zasługi Rzeczypospolitej Polskiej, uhonorowana została także odznaką Zasłużony dla Kultury Polskiej. Choć nigdy nie było mi dane usłyszeć „na żywo” głosu artystki, liczne nagrania radiowe oraz telewizyjne, a także wydane płyty CD potwierdzają Jej wyjątkowe walory techniczno-wykonawcze oraz urodę głosu. Habilitantka dzieli się w swym autoreferacie artystycznym doświadczeniem, jakie zyskała podczas pracy nad partiami operowymi z wybitnymi dyrygentami, reżyserami oraz śpiewakami, przygotowując ponad 20 pierwszoplanowych ról operowych, które wykonywała wyjątkowo często w latach 1985-2006. Wolfgang Amadeusz Mozart to kompozytor szczególnie bliski sopranistce. Jak sama twierdzi: *„Utwory W.A. Mozarta wypełniły ponad połowę wszystkich moich występów. To w sumie ponad 700 spektakli i koncertów. W latach 1991-2006 wzięłam udział w 16 Festiwalach Mozartowskich w Warszawie, gdzie wystąpiłam w 266 przedstawieniach i 50 koncertach. Były to maratony muzyczne, na które warszawska publiczność czekała przez cały rok, a dla mnie był to każdorazowo sprawdzian sprawności technicznej i pamięciowej, a także kondycji fizycznej, tym trudniejszy, że festiwale odbywały się zawsze po długim tournée po Hiszpanii”.*

Wyjątkowym wydarzeniem, niejako punktem zwrotnym w karierze dr Agnieszki Kurowskiej-Janeckiej stała się premiera opery „Semiramida” Gioacchino Rossiniego z udziałem znakomitej artystki Ewy Podleś w roli głównej. Habilitantka tak opisuje ten niezwykle rozwijający ją czas: *„Przełomowym wydarzeniem w mojej karierze była premiera Semiramidy Gioacchina Rossiniego w maju 1994 r. w Teatrze Wielkim w Poznaniu. Od strony muzycznej spektakl przygotowywał Andrzej Boreyko, a reżyserował Giovanni Pampiglione. Był to mój pierwszy kontakt z legendarną, charyzmatyczną Ewą Podleś. Obsadzonych w partii tytułowej było aż sześć sopranów. Ostatecznie zaśpiewałam obie premiery. Po bardzo intensywnych dwumiesięcznych próbach powstał spektakl wspaniały. Trzy główne role Semiramidy Arsacesa i Assura są bardzo trudne, wymagają doskonałej biegłości koloraturowej, a bardzo długie frazy*

znakomitego opanowania oddechu. Uważam, że dzięki możliwości pracy z Ewą Podleś uczyniłam ogromny skok w rozwoju wokalnym. W trakcie spektakli nasze duety przerywane były owacjami publiczności. Giovanni Pampiglione poprzez wielogodzinne próby i rozmowy rozbudził we mnie potrzebę głębszych rozważań i odważniejszych poszukiwań w tworzeniu roli.” Wszystkie aspekty pracy nad rozwojem roli, a także liczne dociekania nad problemem rozwiązań wokalnie-technicznych stały się niebywale owocne i w praktyce przyczyniły się do ogromnego sukcesu przedstawienia, co ukazuje Artystkę jako muzyka niezwykle utalentowanego, pełnego pasji, zaangażowania oraz zdeterminowanego do osiągnięcia zamierzonego celu.

Szczególne miejsce w działalności koncertowej dr Agnieszki Kurowskiej-Janeckiej zajmuje muzyka polska, o czym świadczą liczne koncerty kameralne rodzimych kompozytorów. Forma wypowiedzi lirycznej Artystki została doceniona przez publiczność w Indiach, Japonii, Finlandii, Austrii, Szwajcarii i Włoszech, co stanowi także niezwykle istotny element propagowania polskiej literatury wokalne za granicą.

Ponieważ większość scenicznej działalności artystycznej Wokalistki przypada na czas przed otrzymaniem stopnia doktora, należy podkreślić zaangażowanie Habilitantki w organizację „Falenickich Koncertów Letnich”, których jest kierownikiem artystycznym. Śledząc osiągnięcia Artystki po roku 2017, to właśnie ten rodzaj zaangażowania jest szczególnie istotny w działalności Pani dr Agnieszki Kurowskiej-Janeckiej.

Obszerny autoreferat przygotowany został w sposób prawidłowy i staranny.

Ocena dołączonego dzieła artystycznego

Pani dr Agnieszka Kurowska-Janecka dołączyła do swej dokumentacji nagranie musicalu „List z Warszawy / Letter from Warsaw” autorstwa Gary’ego Guthmana i Domana Nowakowskiego, gdzie występuje w roli Babci Sary. Nagrania dokonano w Basenie Artystycznym Warszawskiej Opery Kameralnej 24.11.2019r. Wydarzenie zostało zarejestrowane na dwupłytyowym, dwujęzycznym albumie „List z Warszawy /Letter from Warsaw”; premiera 22 września 2020r., podczas specjalnego przedstawienia promującego Wytwórnę Muzyczną SOLITON.

Na podwójny album (polsko-angielski) składają się oryginalne piosenki skomponowane przez Gary’ego Guthmana dla potrzeb musicalu „List z Warszawy”, który opowiada o trudnych relacjach międzyludzkich i potrzebie mądrego dialogu. Musical ten jest osnuty na historii Sary, która przeżyła Holokaust, i jej zmaganiach z traumą związaną z tragicznymi wydarzeniami wojennymi.

Nagrania zostały dokonane w „Studio 124” przez Chrisa Aikena, kanadyjskiego producenta muzycznego i realizatora nagrań. Wspomniany projekt dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury, w ramach programu „Muzyczny ślad”, realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca. Producentem albumu jest Fundacja MUSICA DOCET, a wydawcą firma SOLITON.

Niezwykle trudnym zadaniem dla głosu sopranowego stało się wykonanie powierzonej roli osiemdziesięcioletniej kobiety Artystce, która święciła swe triumfy w przedstawieniach

operowych, nigdy musicalowych (jak wynika z autoreferatu). Sama Habilitantka pisze: *„Po latach nieobecności na scenie, zupełnie niespodziewanie otrzymałam propozycję zaśpiewania roli Babci Sary w prapremierze światowej i to nie opery, nie operetki, ale musicalu.(...) Wyzwaniem była dla mnie postać osoby dużo starszej, osiemdziesięcioletniej kobiety. Charakteryzacja, kostium, sposób chodzenia, pochylona sylwetka to efekty wizualne pomagające budować postać. Trudniejsze dla mnie jako śpiewaczki było dostosowanie barwy głosu do wieku mojej bohaterki. Nad tym właśnie pracowaliśmy z kompozytorem podczas indywidualnych prób muzycznych, a później na próbach z reżyserką. Partia Babci Sary napisana jest w niskiej tessiturze od f do g¹. Jedynie w finale sięgam do d². W okresie największych sukcesów to dźwięki oktaw dwukreślnej i trzykreślnej były moimi atutami, a szczególnie kadencje do e³. Wykorzystywałam wówczas głównie rezonatory głowowe. W przypadku tej partii musiałam uruchomić i rozwinąć rezonator piersiowy. Starłam się zaśpiewać jak najpiękniej frazy napisane przez kompozytora, choć wskazane były tu efekty typu: chryпка, matowość głosu czy przydech charakterystyczne dla głosu osoby starszej”.*

Po przesłuchaniu dzieła artystycznego z całą odpowiedzialnością muszę przyznać, iż Pani Agnieszka Kurowska-Janecka bardzo dobrze „obroniła” swą postać. Jej ociążały, spowolniony sposób poruszania się na scenie znakomicie oddał charakter bohaterki. Ciepła barwa głosu odnalazła swoje miejsce w szalenie niskiej (jak dla liryko-koloratury sopranowej), wręcz altowej tessiturze. Wszelkie zabiegi chryпки, zmatowienia głosu, osłabionych, prawie niesłyszalnych końcówek fraz (tak charakterystycznych dla osób w podeszłym wieku) uzyskała perfekcyjnie. Z taką samą swobodą poruszała się zarówno we fragmentach polsko, jak również angielskojęzycznych. Przejmująco wykonała swój pierwszy song, wykorzystując pełen wachlarz głosowych możliwości emocjonalnych. Dowodem tego są liczne bardzo przychylnie krytyki prasowe, które w pochlebnych słowach komentują przedstawienie zarówno od strony muzycznej jak i reżyserskiej.

Konkluzja

Należy podkreślić, że zaproponowane dzieło muzyczne w postaci nagrania utworu „List z Warszawy” Gary’ego Gutmana i Domana Nowakowskiego stanowi bardzo istotny wkład w propagowanie dzieł musicalowych napisanych na potrzeby współczesnej epoki.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji postrzegam Habilitantkę jako Artystkę o szerokiej wiedzy praktycznej i działalności naukowej. Dorobek artystyczny Pani dr Agnieszki Kurowskiej-Janeckiej stanowi nie tylko znaczny wkład w rozwój dyscypliny wokalistyki, ale także ma efektywne przełożenie na sferę nauki, dydaktyki i upowszechniania kultury.

Dorobek Habilitantki przyjmuję, akceptuję i popieram Jej wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuk muzycznych.

prof. dr hab. Ewa Biegas